

Stålkonflikt trappas upp

Inbitna optimister hoppades kanske på framsteg. Men handelsdispyter kvarstod med råge efter toppmötet mellan EU och USA. För att bemöta USA:s ståltullar har EU nu tagit ett steg närmare vad som kan komma att bli ett handelskrig.

Den 2 maj höll EU och USA toppmöte i Washington DC. Överst på listan över ämnen att tala om stod främst samarbetet mot terrorism, handelsfrågor och internationella krishärdar som Mellanöstern, Balkan, Ryssland och Afghanistan.

Handelsfrågorna kom att debatteras med pressat röstläge. Det pågår flera svårlösta handelskonflikter mellan EU och USA, även om EU-ordföranden José Maria Aznar, Spaniens premiärminister, betonade att 97 procent av handeln mellan EU och USA inte innebär några problem.

Vad gäller de återstående procenten är dock tonen hård. Den hårdnade dessutom rejält när USA den 5 mars i år beslutade om importtullar på upp till 30 procent för stålprodukter. Agerandet anmäldes till Världshandelsorganisationen WTO och EU hotade med motåtgärder.

Plikt att agera

Hoten har nu kommit ett steg närmare verklighet. EU:s medlemsländer har enats om sanktionslistor för amerikanska produkter som kan komma att beläggas med strafftullar.

– Det handlar om att vi måste försvara våra intressen, men det handlar också om något större, nämligen att vi måste stå upp för frihandeln, sade handelsminister Leif Pagrotsky i nyhetsprogrammet Aktuellt den 8 maj.

Han framhöll att EU är den enda aktör som med kraft kan stå emot USA och att unionen därför har ett ansvar gentemot världssamfundet.

– Det är EU:s skyldighet att agera.

Kännbara tullar

EU-länderna har efter Europeiska kommissionens förslag i princip kommit överens om två listor, en kortare och en längre. Den längre listan med 8–30-procentiga tullar på en stor mängd varor träder i kraft om WTO fördömer USA:s agerande, men utslag i frågan beräknas inte komma förrän nästa vår.

Tullarna börjar heller inte gälla om USA beslutar att kompensera EU-länderna för vad de förlorar på ståltullarna, exempelvis genom sänkta tullar på andra varor. Förhandlingar om kompensation pågår nu inom Världshandelsorganisationen.

Oklara spelregler

Den kortare varulistan, som innebär 100-procentiga tullar på bland annat frukt, ris, juice, kläder och stålprodukter kan däremot komma att tas i anspråk redan den 18 juni om det är förenligt med WTO:s regler. USA hävdar att så inte är fallet, och inom EU tar man nu juridisk expertis till hjälp för att avgöra saken.

Leif Pagrotsky har liknat listorna vid ett strejkvarsel som ska fungera som påtryckningsmedel i förhandlingarna med USA.

– Jag hoppas att de inte ska träda i kraft. Det skulle drabba även EU.

Ett steg tillbaka

En annan källa till irritation från EU:s håll är ett amerikanskt förslag om ökat jordbruksstöd till USA:s bönder. Inom Världshandelsorganisationen WTO håller världens länder nu på att öppna marknader och minska subventioner och andra handelshinder som snedvrider konkurrensen. EU-länderna menar att USA skulle gå i fel riktning om man beslutar att anta bland annat föreslagna prisgarantier på majs, vete och havre.

Text: Jeanette Neij

Fakta/Handel EU–USA

- USA:s största handelspartner är EU och Kanada, som vardera stod för 19 procent av USA:s import 1999.
- USA:s export går till nästan 24 procent till Kanada och 22 procent till EU.
- Av EU:s export gick 24 procent till USA och importen därifrån stod för drygt 20 procent.